

รายวิชา การงานอาชีพ

รหัสวิชา ง๑๖๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

เรื่อง ดินและปุ๋ย

ครูผู้สอน ครูณัฐทิยา เนียมสะอาด

ดินและปุ๋ย

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายประเภทของดินและปุ๋ยชนิดต่าง ๆ ได้
๒. เลือกใช้ดินและปุ๋ยให้เหมาะสมกับต้นพืชได้
๓. เห็นความสำคัญของการเลือกใช้ดินและปุ๋ย

คำถามชวนคิด

ดินและปุ๋ย

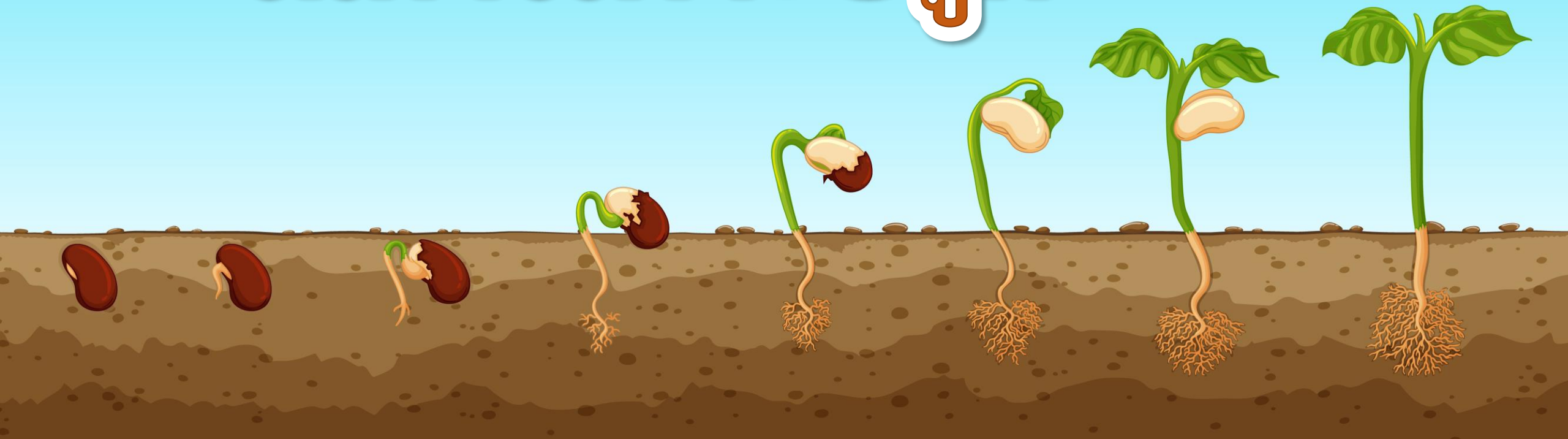
มีความสำคัญอย่างไร

ดินและปุ๋ย เป็นปัจจัยสำคัญ
ต่อการเจริญเติบโตของพืช ซึ่งการ
ปลูกพืชให้ได้ผลดี จะต้องรู้จัก
คุณสมบัติของดิน และปุ๋ยชนิดต่าง ๆ

ประเภทของดินที่ใช้ ในการเพาะปลูก

๑. ดินเหนียว เป็นดินที่มีช่องว่างระหว่างเนื้อดินเล็ก เนื้อดินละเอียด สามารถอุ้มน้ำได้ ดีกว่าดินชนิดอื่น ๆ เพราะเนื้อดินจับตัวกันแน่น แต่จะระบายน้ำไม่ดี เมื่อดินแห้งจะมีความแข็งมาก

ดินเหนียว

เหมาะแก่การปลูกข้าวหรือทำนาข้าว

ดินเหนียว

เหมาะแก่การปลูกบัว

ดินร่วน

๒. ดินร่วน เป็นดินที่มี
ช่องว่างระหว่างเนื้อดิน
ไม่เล็กและไม่ใหญ่เกินไป
เนื้อดินโปร่ง มีธาตุอาหาร
ที่พืชต้องการ

สามารถเก็บน้ำ
และระบายน้ำได้ดี
ทำให้ดินมีความชุ่มชื้น
จึงเหมาะกับการปลูกพืช

ดินร่วน

เหมาะแก่การปลูกผักสวนครัวประเภทต่าง ๆ

ดินร่วน

เหมาะแก่การปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ

ดินร่วน

เหมาะแก่การปลูกผลไม้

ดินทราย

๓. ดินทราย เป็นดินที่มีทรายปน
อยู่มาก จึงมีเนื้อหยาบร่วน
มีช่องว่างระหว่าง เนื้อดินใหญ่
ระบายน้ำได้ง่าย เก็บน้ำไม่ได้
จึงไม่ค่อยเหมาะต่อการปลูกพืช

ดินทราย

เหมาะแก่การปลูกแคสตัลหรือกระบองเพชร

ดินร่วนปนทราย

ภาพ ดินร่วนปนทราย จาก <https://farmerspace.co/การใช้ประโยชน์จาก-ดินปน/>

๔. ดินร่วนปนทราย จะมี
ลักษณะของ **ดินร่วน** และ
ดินทราย ผสมกันสามารถเก็บ
น้ำได้พอสมควรจึงสามารถใช้
ปลูกพืชได้

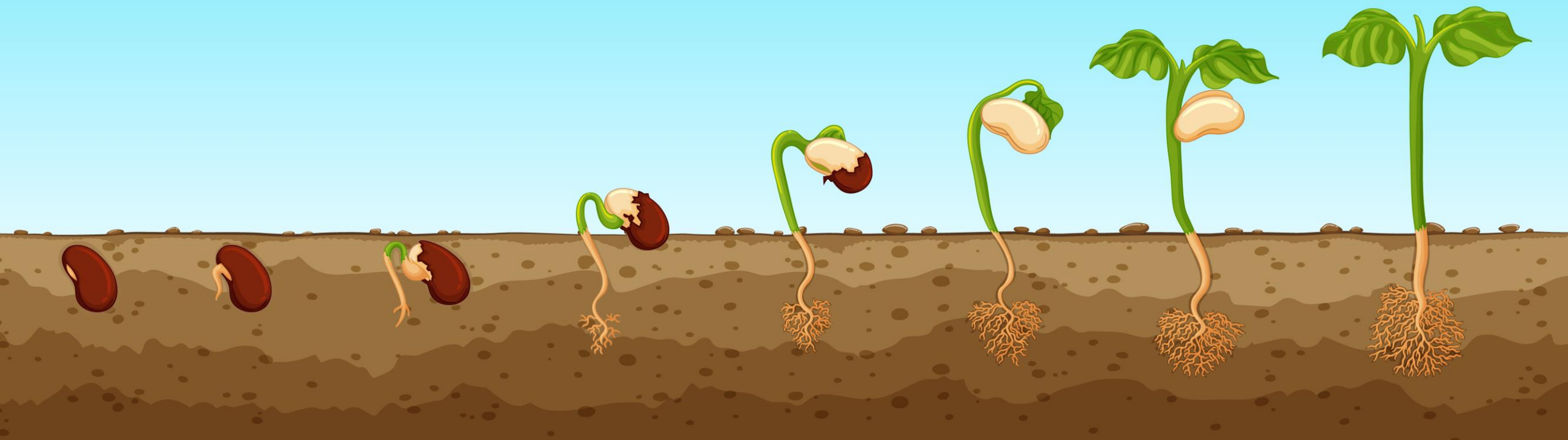

ดินร่วนปนทราย

เหมาะแก่การปลูกมันสำปะหลัง อ้อย สับปะรด

ประเภทของปุ๋ย

ปุ๋ยอินทรีย์

เป็นปุ๋ยที่ได้จากซากพืช ซากสัตว์
หรือมูลของสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ
แบ่งออกเป็น ๔ ชนิด ได้แก่

๑. ปุ๋ยคอก

ได้จากมูลสัตว์ เช่น
มูลควาย มูลวัว มูลไก่
เป็นต้น

๒. ปุ๋ยพืชสด

ได้จากการไถกลบ

พืชลงไปในดิน

๓. ปุ๋ยหมัก

ได้จากการหมักซากพืช
กับมูลสัตว์บางชนิด
แล้วทิ้งไว้ระยะหนึ่ง
จึงนำไปใช้

๔. ปุ๋ยชีวภาพ

ได้จากการหมักซากพืช
ผสมกับกากน้ำตาล
แล้วทิ้งไว้ระยะหนึ่ง
จึงนำไปใช้

ปุ๋ยอินทรีย์

ปุ๋ยอินทรีย์ หรือปุ๋ยวิทยาศาสตร์หรือ
ปุ๋ยเคมี จะได้จากการสังเคราะห์แร่หิน
หรือสารเคมีออกมาในรูปของเหลว
แบ่งออกเป็น ๒ ชนิด ได้แก่

๑. ปุ๋ยเดี่ยว

เป็นปุ๋ยที่มีธาตุอาหารหลัก

เป็นองค์ประกอบเพียง

ธาตุเดี่ยว

๒. ปุ๋ยผสม

เป็นปุ๋ยที่มีธาตุอาหารหลัก
เป็นองค์ประกอบตั้งแต่ ๒
ธาตุขึ้นไป

ชั้นปฏิบัติการ

บทบาทของ นักเรียนปลายทาง

ให้นักเรียนทำใบงานที่ ๒
เรื่อง ดินและปุ๋ย

บทบาทของครูปลายทาง

- แจกใบงานที่ ๒ เรื่อง ดินและปุ๋ย
- ควบคุมและให้คำปรึกษาแก่นักเรียนขณะทำใบงาน

ใบงานที่ ๒ เรื่อง ดินและปุ๋ย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง เกษตรนาไร่ เกษตรคู้บ้าน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ดินและปุ๋ย

รายวิชา การงานอาชีพ รหัสวิชา ง๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง ให้นักเรียนวาดต้นพืชมา ๑ ต้น พร้อมบอกดินที่เหมาะสมกับการปลูกและใช้ปุ๋ยอะไร
ในการดูแลรักษาต้นพืช

ชื่อต้นพืช.....
ดินที่ใช้.....
ปุ๋ยที่ใช้/เพราะอะไรถึงใช้ปุ๋ยชนิดนี้.....
.....

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๒

เรื่อง ดินและปุ๋ย

คำชี้แจง : ให้นักเรียนวาด
ต้นพืชมา ๑ ต้น พร้อมบอกดิน
ที่เหมาะสมกับการปลูกและใช้
ปุ๋ยอะไรในการดูแลรักษาต้นพืช

ใบงานที่ ๒ เรื่อง ดินและปุ๋ย

คำชี้แจง ให้นักเรียนวาดต้นพืชมา ๑ ต้น พร้อมบอกดินที่เหมาะสมกับการปลูก และใช้ปุ๋ยอะไรในการดูแลรักษาต้นพืช

ใบงานที่ ๒ เรื่อง ดินและปุ๋ย

คำชี้แจง ให้นักเรียนวาดต้นพืชมา ๑ ต้น พร้อมบอกดินที่เหมาะสมกับการปลูก และใช้ปุ๋ยอะไรในการดูแลรักษาต้นพืช

ชื่อต้นพืช.....

ดินที่ใช้.....

ปุ๋ยที่ใช้/เพราะอะไรถึงใช้ปุ๋ยชนิดนี้.....

.....

สรุปบทเรียน

ดิน เป็นทรัพยากรธรรมชาติเกิดขึ้นจากการ
ผุพังของหินและแร่ธาตุ ซึ่งมนุษย์ใช้ในการปลูกพืช
ตั้งนั้นการปลูกพืชเป็นเวลานาน ๆ อาจทำให้ดิน
สูญเสียธาตุอาหาร จึงทำให้ต้องใช้ปุ๋ยปรับปรุงดิน
และเป็นธาตุอาหารให้แก่พืชได้

บทเรียนครั้งต่อไป

การขยายพันธุ์พืช

แบบต่าง ๆ (๑)

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง การขยายพันธุ์พืช
แบบต่าง ๆ (๑)
๒. ใบงานที่ ๓ เรื่อง การขยายพันธุ์พืช
แบบต่าง ๆ (๑)

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

สิ่งที่ต้องเตรียม

วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ขยายพันธุ์พืชแบบอาศัยเพศ

- เมล็ดพืช
- ภาชนะสำหรับปลูกหรือแปลงปลูก
- ดินร่วน
- เครื่องมือใช้ปลูก เช่น ช้อนปลูก

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

